

Kod ucznia

Data urodzenia ucznia

Dzień   miesiąc   rok

**Wojewódzki Konkurs Historyczny
dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego**

**ETAP REJONOWY
Rok szkolny 2012/2013**

Instrukcja dla ucznia

1. *Sprawdź, czy test zawiera 8 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.*
2. *Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.*
3. *Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.*
4. *Test, do którego przystępujesz, zawiera **13 zadań**. Wśród nich są zadania zamknięte i zadania otwarte wymagające krótkiej oraz dłuższej odpowiedzi.*
5. *Do każdego zadania zamkniętego zaproponowano cztery odpowiedzi, oznaczone literami: A, B, C, D. Wybierz **tylko jedną odpowiedź** i podkreśl ją. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, przy błędnej odpowiedzi napisz: „błąd” i podkreśl prawidłową. Za każdą poprawnie udzieloną odpowiedź otrzymasz **jeden punkt**, a za odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi – zero punktów.*
6. *W **zadaniach otwartych**, zapisz **pełne rozwiązania** starannie i czytelnie w miejscach wyznaczonych przy poszczególnych zadaniach. Pamiętaj, że pominięcie argumentacji lub istotnych obliczeń w rozwiązaniu zadania otwartego może spowodować, że za to rozwiązanie nie będziesz mógł dostać pełnej liczby punktów. Pomyłki przekreślaj (nie stosuj korektora).*
7. *Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać ani z pomocy naukowych, ani podpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami do członków Komisji.*
8. *Do etapu wojewódzkiego zakwalifikują się uczniowie, którzy zdobędą co najmniej **40 punktów na 50 możliwych**.*
9. *Na udzielenie odpowiedzi masz **60 minut**.*

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Komisja (po rozkodowaniu prac)

.....
Imię i nazwisko ucznia

Uczeń uzyskał: ..... /50 pkt.

ETAP REJONOWY
Wojewódzki Konkurs Historyczny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

1. Podkreśl właściwą odpowiedź: ...../4

A. Periojkwie to:

1. całkowicie pozbawieni praw i niewolniczo pracujący mieszkańcy starożytnej Sparty.
2. wolni, ale pozbawieni praw politycznych mieszkańcy Sparty.
3. najwyższa, uprzywilejowana warstwa starożytnych Aten.
4. obywatele Aten zobowiązani do służby w ciężkobrajnych formacjach piechoty.

B. Drakon przeszedł do historii jako:

1. władca Babilonii, który krwawo stłumił powstanie żydowskie
2. bóstwo w starożytnej Mezopotamii opiekujące się światem zmarłych
3. reformator i twórca pierwszego spisanego kodeksu prawa karnego i cywilnego w Atenach
4. jeden z najwybitniejszych wodzów spartańskich, legendarny założyciel Sparty

C. Urzędnik rzymski, który układał listy senatorów oraz przeprowadzał spis obywateli według posiadanego majątku to:

1. konsul
2. cenzor
3. pretor
4. edyl

D. Dominat to:

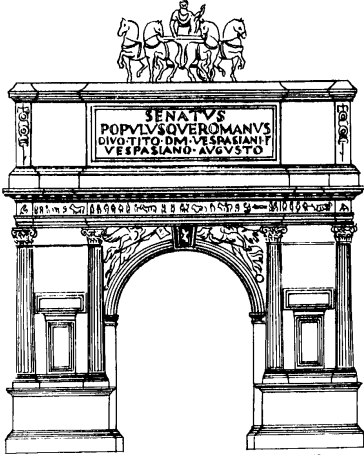
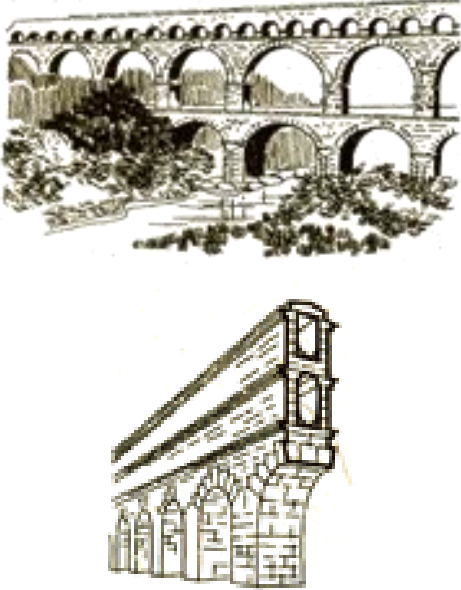
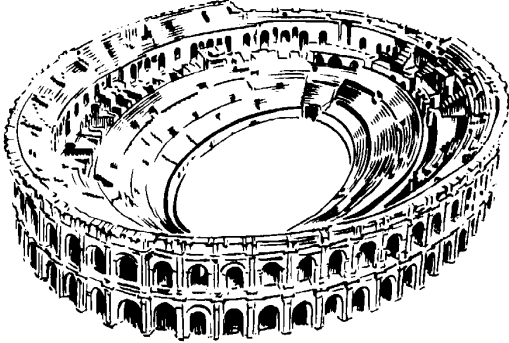
1. ustrój polityczny, w którym decydującą rolę odgrywają kapłani.
2. ustrój polityczny, który panował w starożytnym Rzymie przed ustanowieniem republiki
3. system rządów, który został wprowadzony przez Oktawiana Augusta w I w. n.e.
4. forma cesarstwa, w której cesarz posiada władzę absolutną

2. Wymienione niżej godności/tytuły przypisz do państw zamieszczonych w lewej kolumnie tabeli: efor, satrapa, trybun ludowy, strateg ...../3

A	Ateny	
B	Sparta	
C	Republika rzymska	

ETAP REJONOWY
Wojewódzki Konkurs Historyczny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

3. W tabeli napisz nazwy obiektów widocznych na rysunkach oraz ich .../6 przeznaczenie/funkcje.

A		Nazwa: Przeznaczenie/funkcja:
B		Nazwa: Przeznaczenie/funkcja:
C		Nazwa: Przeznaczenie/funkcja:

ETAP REJONOWY
Wojewódzki Konkurs Historyczny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

4. Wymienione niżej wydarzenia przypisz do osób, za rządów których miały miejsce. .... /5

1. Wielki pożar Rzymu
2. przejście faktycznych rządów przez Sejana
3. reforma kalendarza
4. Budowa portu w Ostii
5. Klęska legionów rzymskich w Lesie Teutoburskim

A	Gajusz Juliusz Cezar	
B	Oktawian August	
C	Tyberiusz	
D	Kaligula	
E	Klaudiusz	
F	Neron	

5. Nazwiska twórców przypisz do wymienionych w tabeli tytułów: Swetoniusz, Cezar, Horacy, Homer ..... /3

A	<i>O wojnie galijskiej</i>	
B	<i>Odyseja</i>	
C	<i>Żywoty cesarów</i>	

6. Literą P oznacz zdania prawdziwe, a literą F fałszywe .... /5

A	Koran jest świętą księgą islamu.	
B	Hagia Sofia powstała jako meczet zbudowany na polecenie Mahometa	
C	Frankowie przyjęli chrzest za panowania Karola Wielkiego	
D	Mieszko II był wnukiem Mieszka I i Dobrawy	
E	Kazimierz Odnowiciel rozpoczął jednoczenie Polski po rozbiciu dzielnicowym	

ETAP REJONOWY
Wojewódzki Konkurs Historyczny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

7. Podkreśl właściwą odpowiedź

.../3

A. *Menora* to:

1. wejście do synagogi
2. siedmioramienny świecznik
3. część „Starego Testamentu”
4. Nazwa świątyni jerozolimskiej

B. *Hidżra* to:

1. miejsce, gdzie urodził się Mahomet
2. jeden z pięciu filarów islamu
3. określenie pielgrzymki do Mekki
4. określenie ucieczki Mahometa z Mekki do Medyny

C. Malarstwo ikonowe jest charakterystyczne dla:

1. Kościoła katolickiego
2. Kościoła wschodniego
3. Kościoła zachodniego
4. Kościoła protestanckiego

8. Na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby ludności w wybranych państwach Europy rozstrzygnij, rozstrzygnij, które zdania są prawdziwe i oznacz je literą P, a które fałszywe i oznacz je literą F. .../3

lata	Polska		Włochy		Francja		Niemcy		W. Brytania		Rosja	
	ludność											
	w mln	na 1 km ²	w mln	na 1 km ²	w mln	na 1 km ²	w mln	na 1 km ²	w mln	na 1 km ²	w mln	na 1 km ²
1000	1,25	5	7	24	9	17	5,4	10	2,5	8	8,5	2
1350	2	8	8	28	15	28	8,5	16	3,3	11	12	2
1500	3,4	13	11	38	15,5	29	10,8	20	5	16	15,1	3

Historia Polski w liczbach. Ludność. Terytorium. Główny Urząd Statystyczny. Warszawa 1994, s. 20

A	We wszystkich krajach europejskich w średniowieczu następował wzrost liczby mieszkańców	
B	W 1500 roku Rosja zajmowała drugie miejsce pod względem gęstości zaludnienia	
C	Na przestrzeni X-XV wieku Polska była państwem o najniższej liczbie ludności i najniższej gęstości zaludnienia.	

ETAP REJONOWY
Wojewódzki Konkurs Historyczny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

9. Spośród podanych wydarzeń wybierz chronologicznie pierwsze i oznacz je literką A oraz chronologicznie ostatnie i oznacz je literką B ...../2

A	koronacja Wacława II	
B	zdobycie Pomorza Gdańskiego przez Krzyżaków	
C	koronacja Przemysła II	
D	zawarcie pokoju kaliskiego	
E	bitwa pod Legnicą	

10. Obejrzyj ilustrację, a następnie uzupełnij zdania, które jej dotyczą. ..../3

Na ilustracjach zostało przedstawione urządzenie, które nazywamy (A).....
 .....

Skonstruował ją (podaj imię i nazwisko) (B).....

Miało to miejsce około roku (podaj datę roczną) (C) .....

11. Na podstawie zamieszczonych w tabeli fragmentów biografii rozpoznaj postać. ..../4

A	Włoski uczoney. Podobnie jak Kopernik uważał że Ziemia obraca się wokół Słońca. Został zmuszony do wyrzeczenia się swoich poglądów. Jednak po ich odwołaniu miał stwierdzić: „ A jednak się kręci”	

ETAP REJONOWY
Wojewódzki Konkurs Historyczny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

B	Renesansowy teolog i pisarz polityczny. W swoim dziele „O naprawie Rzeczypospolitej” domagał się zmian praw i obyczajów oraz przeprowadzenia reform w szkolnictwie.	
C	Filozof pochodzący z Niderlandów. Był jednym z najwybitniejszych myślicieli renesansu. Jednym z najbardziej znanych jego dzieł była „Pochwała głupoty”	
D	Humanista o wszechstronnych zainteresowaniach, malarz, rzeźbiarz i architekt. Interesował się również fizyką, medycyną i mechaniką. Projektował łodzie podwodne i maszyny latające. Jednym z jego najsłynniejszych dzieł jest Ostatnia Wieczera.	

12. Przyporządkuj konsekwencje do właściwych wydarzeń ..../5

1. Udział wojsk saskich w wojnie północnej
2. Wzrost znaczenia dynastii Wettinów
3. Przywrócenie na tron polski Augusta II
4. Przeniesienie działań wojennych na ziemie polskie, detronizacja Augusta II
5. Uzależnienie Rzeczypospolitej od Rosji
6. Elekcja Augusta III Sasa na króla Polski

- A. Koronacja Augusta II na króla Polski → .....
- B. Układ Augusta II z carem Rosji Piotrem I → .....
- C. Klęska Rosjan pod Narwą → .....
- D. Zwycięstwo Rosji pod Połtawą → .....
- E. „Sejm niemy” → .....

13. Przeczytaj tekst źródłowy i wykonaj polecenia. ..../4

Raport Heinricha Ostrmana dla cara Piotra I o sytuacji w Polsce z 1719 r.

Jestem zdania, że i my powinniśmy postarać się zawczasu nie tylko zerwać jak najprędzej sejm grodzieński, ale też [...] wzniecić przeciwko królowi jakąś nową konfederację, nie żałując na to trudu ani pieniędzy. Taka konfederacja zawsze będzie użyteczna dla celów J. Carskiej Mości

ETAP REJONOWY
Wojewódzki Konkurs Historyczny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

[...], gdyż 1-o pod tym pretekstem J. C. Mość może zawsze trzymać w Polsce swe wojska, 2-o za pomocą konfederacji zmusi się króla Augusta, by ostrożniej i nie tak publicznie przeciwko nam występował, 3-o póki wojska nasze będą w Polsce, cesarz także namyśli się dziesięć razy, nim przedsięwzięcie coś przeciwko J. C. Mości; 4-o króla pruskiego tym łatwiej będzie utrzymać w sferze naszych interesów, 5-o dzięki konfederacji J. C. Mość zawsze mocno stać będzie w Polsce i obie strony będą musiały postępować według jego woli [...]. Powodów do konfederacji jest pod dostatkiem: że król August chce tron zapewnić synowi, że dąży do samowładztwa, że stara się podnieść Turków przeciwko J. C. Mości, a tym samym przeciwko Polsce, aby tymczasem spełnić swój zamiar, tj. zgnieść wolność Rzplitej – to wszystko wystarczy do podbechtania Polski przeciwko królowi. Można by jeszcze dodać, że on obiecał Turkom i cesarzowi pewne cesje terytorialne kosztem Rzeczypospolitej; gdy dodamy do tego pieniądze i poufną zapowiedź protekcji carskiej, sprawa, moim zdaniem, nie napotka wielkich trudności.

Sobańska-Bondaruk M., Lenard S., *Ćwiczenia źródłowe dla gimnazjum*, Warszawa 2002, str.237

A. Wyjaśnij pojęcie *konfederacja* w kontekście zawartym w tekście źródłowym.

B. Podaj imię i przydomek króla, który panował w Polsce w 1719 r.

C. Dlaczego konfederacja przeciw królowi polskiemu była korzystna dla Rosji?

D. Jakich argumentów zamierzali użyć Rosjanie, żeby podburzyć przeciwko królowi polskiemu szlachtę polską? Podaj jeden.

Suma punktów
